zpravodaj

časopis Skupiny ČEZ pro obyvatele regionu Jaderné elektrárny Dukovany | 3/2019

NOVÝ JADERNÝ ZDROJ

HASIČI V OHNI

MAGDALENA KOŽENÁ

Vážení obyvatelé regionu Jaderné elektrárny Dukovany,

doba dovolených je za námi, žáci se vrátili do školních lavic, a to je období, kdy vychází třetí číslo Zpravodaje Jaderné elektrárny Dukovany. Je tomu tak i nyní a třetí vydání letošního roku jste obdrželi do vašich poštovních schránek. Věřím, že jste si během léta užili dostatek odpočinku, slunce i zábavy, například na některých z akcí pořádaných za podpory naší jaderné elektrárny.

Jsem rád, že letní kulturní a společenské akce, jako je Mezinárodní hudební festival Petra Dvorského, Folkové prázdniny nebo Letní autokino pod chladicími věžemi, se těšily vysoké návštěvnosti, která přispěla k vytvoření jejich jedinečné a příjemné atmosféry. Tato rekordní návštěvnost je pro nás ujištěním správného směru naší podpory regionu, ve které jsme odhodláni i nadále pokračovat.

V elektrárně léto proběhlo v pracovním tempu při odstraňování závady na druhém výrobním bloku, ke které se v polovině srpna přidala plánovaná odstávka prvního výrobního bloku pro výměnu paliva. I přesto, že jsme souběh odstávek dvou bloků neplánovali, jsme na jeho úspěšné zvládnutí i na řešení technických závad odborně i kapacitně připraveni.

V samotném závěru měsíce srpna vydalo Ministerstvo životního prostředí souhlasné stanovisko k posouzení vlivu na životní prostředí plánovaných nových jaderných bloků v Dukovanech. Tento krok je významným milníkem pro budoucnost jaderné energetiky i dlouhodobou prosperitu našeho regionu.

Závěrem bych vás rád pozval do Infocentra, jehož modernizaci jsme před pár dny úspěšně dokončili a popřál vám krásné babí léto a podzimní zážitky.

Miloš Štěpanovský
ředitel Jaderné elektrárny Dukovany

Titulní strana: Magdalena Kožená na snímku Olega Rostovtseva

ZPRAVODAJ ELEKTRÁRNY DUKOVANY
Vydává ČEZ, a. s., Jaderná elektrárna Dukovany. Registrační číslo MK ČR E 11631.
Pro Jadernou elektrárnu Dukovany připravuje PhDr. Jan Sucharda – JAS, Sokolská 368, 675 55 Hrotovice. Telefon 568 860 168.

NAPIŠTE NÁM
zpravodajedu@cez.cz nebo jas@jas-hrotovice.com. Náklad 40 000 výtisků. ZDARMA.
Zpravodaj EDU v on-line podobě www.zpravodajedu.cz nebo www.aktivnizona.cz.

NAVŠTIVTE INFOCENTRUM DUKOVANY
Otevírací doba denně 9–16 hodin, červenec–srpen 9–17 hodin.
Jaderná elektrárna Dukovany, Infocentrum, Dukovany 269, 675 50 Dukovany,
Tel.: 561 105 519, e-mail: infocentrum.edu@cez.cz
GPS souřadnice: Loc: 49°5‘19.133“N, 16°8‘42.854“E

ZE ŽIVOTA ELEKTRÁRNY

3 Aktuality
4 Aktuálně z provozu
5 Hasiči v ohni

ZUBNÍ ORDINACE

6 Zubní ordinace na JE Dukovany
7 Příprava nového jaderného zdroje
8 WiN Czech a WiN Korea

REGION

9 Obec Horní Kounice

ROZHOVOR

10–11 Rozhovor: Magdalena Kožená

REGION

12 Mix
13 Mix
14 „Forrest Gump“ z JE Dukovany
15 Kulturní léto
16 Hasičské muzeum v Oslavanech

PRO VOLNOU CHVÍLI

17 Soutěžení pro dospělé
Výtvarný koutek
18 Nabídka výrobků a služeb v regionu
19 Soutěžení pro školáky

Senátorka Hana Žáková zavedla do elektrárny o prázdninách své kolegy

Na reaktorovém sále

V Infocentru JE Dukovany

V závěru července to byli kolegové – senátoři za STAN (starostové a nezávislí), kteří si prohlédli reaktorový sál i sklad použitého paliva, setkali se s ředitelem elektrárny Milošem Štěpanovským a ochutnali také oběd z dukovanské kuchyně. Pokračovali dále do Přečerpávací vodní elektrárny Dalešice a v dalším připraveném programu absolvovali svezení na lodi Horácko i prohlídku například památek UNESCO v Třebíči.

V půli srpna to pak byla druhá návštěva, která k nám zavedla poslance Víta Rakušana a další bývalé kolegy paní Žákové z řad starostů. Krátce nahlédli do Infocentra JE Dukovany a vyslechli si stručné informace o stavu jaderné energetiky a elektrárny od zástupce ředitele EDU Františka Prokopa.

Návštěvníci oceňovali otevřenost a informace, které dostali přímo v místě energetického regionu, tedy jak v elektrárně Dukovany, tak v elektrárně Dalešice. Často slýchané informace si mohli ověřit v praxi a vidět provoz obou elektráren na vlastní oči.

TEXT **Jana Štefánková**
FOTO **Jana Štefánková a Jakub Mertl**

Letní univerzita v Dukovanech

V Jaderné elektrárně Dukovany proběhla ve dnech 26. srpna až 6. září tradiční letní univerzita, které se účastnili vysokoškolští studenti z celé České republiky. Letos se přihlásilo přes 80 studentů technických VŠ a bylo vybráno 32 účastníků.

Mezi nejatraktivnější části programu tradičně patří návštěva reaktorového sálu nebo beseda s předsedkyní SÚJB Danou Drábovou, která letos celou stáž zahájila.

Studenti načerpali teoretické znalosti ve školícím centru ČEZ v Brně a poté si jednotlivé technologie prohlédli přímo v provozu elektrárny – chladící věže, turbínu nebo reaktorový sál, který je vždy nejoblíbenější částí programu. Během stáže nejde jen o to prohloubit si znalosti v oblasti jaderné energetiky, ale také využít příležitosti k navázání spolupráce se Skupinou ČEZ i do budoucna. Přibližně pro třetinu účastníků je Letní univerzita dobrým startem zajímavé pracovní kariéry v jaderné elektrárně.

Mezi letošními účastníky byli i studenti, kteří v minulosti absolvovali podobné akce v JE Dukovany - např. Jadernou maturitu nebo jsou absolventy oboru Energetika na Střední průmyslové škole v Třebíči.

Kromě „výukového“ programu byly pro účastníky Letní univerzity připeraveny i volnočasové aktivity. Navštívili například synagogu v židovské čtvrti v Třebíči nebo si udělali výlet na Pekelný kopec.

TEXT A FOTO **Linda Navrátilová**

Prázdniny v elektrárně ve znamení práce na odstávkách dvou bloků

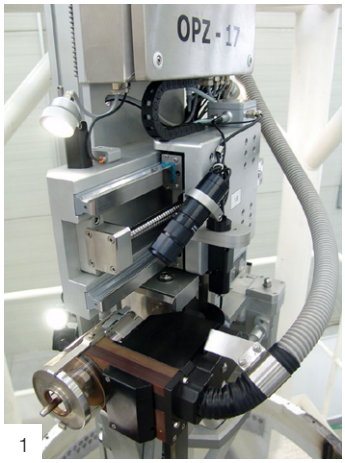

1

■ Odstávka druhého výrobního bloku, během které byla vyměněna jedna pětina paliva a realizována více než třicítka významných investičních a modernizačních akcí, proběhla podle stanoveného harmonogramu a všechny plánované činnosti se podařilo zvládnout do konce června. Závěrečné kontroly a testy, prováděné standardně před uvedením bloku do provozu, však odhalily drobnou netěsnost na záslepce jedné z trubiček parogenerátoru číslo šest. Nalezení milimetrové netěsnosti bylo pro techniky relativně jednoduché, ale detailní zmonitorování místa závady, které provádíme pomocí speciálních diagnostických metod, bylo časově náročné. Přestože jde o technickou závadu předpokládanou projektem, bylo zapotřebí využít speciální manipulátor IRIS z Temelína a upravit některé jeho části pro dukovanský typ parogenerátoru, včetně úpravy softwaru. Dále bylo nutné vyrobit nové přípravky pro mechanickou úpravu daného místa. Technici byli poté připraveni k provedení samotné opravy, kterou s ohledem na technologii prováděli přímo specialisté ČEZ a ŠKODA JS.

Vysoká úroveň bezpečnosti, která je v jaderných elektrárnách standardem, vyžaduje odborné technické ověření, testování a rozsáhlé dokladování navržených pracovních postupů ještě před jejich aplikováním.

Jinak tomu nebylo ani při přípravě této opravy, na které se podílel tým odborníků a specialistů z elektrárny, výzkumných ústavů, technických laboratoří a vysokých škol.

S ohledem na technická specifika a stísněné prostory pro manipulaci byly součástí přípravy speciální nácviky prováděných činností. Následně byla úspěšnost celé opravy ověřena sérií testů, včetně tlakových zkoušek, které se provádí vždy před uvedením bloku do provozu. Jejich cílem je včasná identifikace nestandardních stavů zařízení a jejich následné odladění. Časově náročné období přípravy opravy jsme využili k preventivní kontrole druhého parogenerátoru a dalších zařízení druhého výrobního bloku.

■ V polovině srpna byla zahájena odstávka prvního výrobního bloku.

Při odstávce je z reaktoru vyvezena jedna pětina paliva (75 kazet) a nahrazena palivem čerstvým. Následně je prováděna pravidelná údržba a kontroly, včetně řady modernizačních akcí.

V rámci odstávky prvního bloku je naplánováno 36 významných technických a modernizačních akcí. V případě primárního a sekundárního okruhu energetici zkontrolují reaktor, v plánu mají také servis hlavních cirkulačních čerpadel a parogenerátorů a počítají i s údržbou zařízení obou parních turbín. Pokračovat bude také rekonstrukce podružných rozvaděčů i obnova ochran systémových rozvoden 6 kV.

2

3

4

1 – speciální manipulátor IRIS
2 – pracoviště pro řízení činnosti manipulátoru IRIS
3 – manipulátor ZOK při vyvážení z kolektoru parogenerátoru
4 – kontrola plnění kolektorů parogenerátoru

TEXT **Jiří Bezděk**
FOTO **JE Dukovany**

Hasiči v ohni

HASIČI JADERNÉ ELEKTRÁRNY DUKOVANY PROŠLI SPECIÁLNÍM VÝCVIKEM V OHŇOVÉM KONTEJNERU

Hasiči z jaderné elektrárny Dukovany prošli dalším speciálním výcvikem, tentokrát zaměřeným na taktiku zvládání požáru v kancelářských objektech. Poprvé tak měla šedesátka hasičů možnost praktického tréninku ve speciálně upraveném ohňovém kamionu přímo u elektrárny. Vedle pravidelných výcviků na hašení tlakových lahví, likvidaci chemických a radioaktivních látek nebo pro zásah v samotném provozu, tak získali další zkušenosti zvyšující odbornou úroveň jednotky hasičského záchranného sboru elektrárny, která svoji pomoc často poskytuje i obyvatelům v jejím okolí.

Tři dny cvičili dukovanští hasiči teoretickou i praktickou část výcviku v tzv. flashover kontejneru, ve kterém se s použitím dýchací techniky a kompletního zásahového vybavení procvičuje taktika spolupráce

čtyřčlenných družstev při práci s proudnicí při hašení kancelářských a bytových objektů. Praktickému nácviku předchází teoretické školení s aplikováním poznatků z celého světa, které je zaměřené na bezpečnostní postupy pro dodržení ochrany zdraví zasahujících hasičů, taktika hašení s vodou z pohledu efektivity zásahu a na vznik možných krizových situací.

Při praktické části jsou přímo v kontejneru přítomni dva instruktoři, kteří následně provádějí vyhodnocení zásahu. Jednotlivá stanoviště, která hasiči postupně procházejí a mezi kterými musí překonávat různé překážky, jako vylamování dveří v zakouřeném prostředí s teplotou až 600 °C, jsou postaveny v pořadí hořící schody, následuje simulace hořící kanceláře a kuchyňky s olejem, obytná část s postelí a nakonec hořící stěna s rolujícími se plameny pod stropem. Instruktoři výcvik v průběhu ztěžují simulací zpětného požáru na přístupových trasách, které si hasiči po celou dobu musí hlídat, aby se nedostali do situace, že se nemohou dostat zpátky. Celý průchod trvá 10 až 20 minut. Tento výcvikový scénář absolvuje každý hasič v jeden den několikrát.

Speciální ohňový kontejner určený pro výcvik profesionálních i dobrovolných hasičů přijel až z Německa. **„O výcvik v kontejneru je obecně velký zájem a musíme ho objednávat už 1,5 roku předem,“** zdůrazňuje David Staněk, zástupce firmy Dräger a dále dodává. **„Kromě hasičů z JE Dukovany jím v letošním roce projdou například hasiči HZS ČR, Ministerstva obrany a na podzim čeká tento výcvik hasiče z Temelína.“** Jeden den výcviku vyjde zhruba na 85 tis. Kč. Největší náklady jsou na plyn pro simulaci požáru, školicí tým, logistiku a přemístění kamionu. Cvičení budou dukovanští hasiči v budoucnu pravidelně opakovat, a to s přestavěním interiéru pro jiný typ zásahu nebo ve větším nadstavbovém trucku.

Hasiči z Jaderné elektrárny Dukovany od začátku letošního roku do konce srpna zasahovali v okolí elektrárny už 27krát. Vedle potřebné pomoci v regionu tak získávají nezbytné praktické zkušenosti a zvyšují svoji profesní odbornost. **„K nejčastějším patří zásahy u dopravních nehod, které jsou bohužel v blízkém okolí časté. Hasiči se tak musí velmi rychle rozhodovat, rozdělit nasazené síly a prostředky a první minuty pracuji ve velkém psychickém, ale i fyzickém vypětí,“** řekl velitel dukovanských hasičů Tomáš Richter.

TEXT **Jiří Bezděk**
FOTO **Jan Sucharda**

Elektrárna Dukovany hlásí znovuotevření zubních ordinací

Téměř zázrakem a nalezením špendlíku v kupce sena lze s ohledem na dlouhodobý nedostatek zubařů v celé České republice nazvat úspěšné zajištění nového provozovatel zubních ordinací v JE Dukovany. Energetikům se podařilo najít zubní lékaře, a to hned pro obě ordinace současně.

Před pár dny elektrárna uzavřela dohodu se zkušenými a kvalifikovanými lékaři, kteří v Brně již dlouhodobě úspěšně provozují své soukromé praxe. Ordinace vybavené špičkovou moderní zubní technikou by mohly přivítat první pacienty už v říjnu. Služby budou moci využít zaměstnanci elektrárny i obyvatelé regionu, včetně jejich děti.

V Jaderné elektrárně Dukovany se podařilo zajistit zubní lékařskou péči, která zde fungovala téměř od zahájení jejího provozu a odchodem zubařů do důchodu v minulých letech skončila. Dobře nedopadla ani krátkodobá praxe zubaře ze zahraničí. Nulový zájem o provoz stávajících praxí spojený s nutností jejich dovybavení na vlastní náklady a splněním požadovaných podmínek na provoz nevěstil pro místní dobrou budoucnost v poskytování zubní péče. Řešení žádostí a proseb pacientů z regionu i starostů okolních obcí o obnovení lékařské zubní péče bylo na denním programu. Elektrárna proto sestavila celý tým pracovníků, s cílem nalezení potencionálních zájemců a podmínek pro **zajištění dlouhodobé zubní péče pět dní v týdnu, ve dvou ordinacích, s poskytováním služeb hrazených ze zdravotního pojištění i případných nadstandardních výkonů a** v neposlední řadě také **příjem dětských pacientů.**

Několikaměsíční intenzivní práce přinesla své ovoce a v uplynulých dnech byla podepsána dohoda s jednateli společnosti DK dental, MUDr. Zdeňkem Divišem a MUDr. Petrem Kořínkem. Během této fáze se energetikům podařilo stávající prostory opravit a pacienty již brzy přivítá nejen nové svěží prostředí ordinace, ale také špičkové technické vybavení, které pořídila elektrárna. Obyvatelé regionu i zaměstnanci elektrárny tak budou moci pro péči a ošetření svých zubů využít nejmodernějších lékařských metod a postupů, které toto zařízení umožňuje. Pro mnohé pacienty, kteří byli zvyklí na vybavení dosavadních ordinací, to může být jako přesun do nového tisíciletí, ale jsme přesvědčeni, že ocení maximální kvalitu a úroveň poskytované péče.

První pacienti by mohli být v nových ordinacích ošetřeni už na přelomu října a listopadu. V těchto týdnech probíhá instalace nového nábytku a zubařské techniky. Hned po jejím dokončení a následném odzkoušení bude slavnostně zahájen jejich provoz.

O zahájení registrace pacientů vás budeme včas informovat prostřednictvím Aktualit zaslaných na všechny obecní úřady a informací uvedených na www.aktivnizona.cz

Požádali jsme MUDr. Diviše i MUDr. Kořínka o krátké představení a položili jim pár otázek.

■ **Co je z vašeho pohledu pro zajištění fungování ordinací nejnáročnější a co zbývá zařídit?**

Za nás to je personální otázka. V současné době to je alfa omega. Původně jsme plánovali otevření již v červnu a tento posun, který byl z objektivních důvodů, však situaci trochu zkomplikoval. Někteří lékaři i sestry, se kterými jsme pro ordinace v elektrárně počítali, bohužel nepočkali. Nyní, po uzavření dohody můžeme začít již finálně připravovat personální obsazení, ke kterému částečně využijeme i našich dlouholetých a velmi zkušených kolegů.

Z legislativního pohledu nečekáme nic, co by to mohlo zkomplikovat. Musíme ale dodržet legislativní termíny ohledně řízení k zavedení a registrace nových ordinací.

■ **Oba máte zavedené a velmi úspěšné „kliniky“. Co vás vedlo k tomu, že jste přijali nabídku na provoz ordinací 40 km od Brna?**

Pro mě to je právě trošku jiný styl práce a jiné portfolio pacientů, možná trochu normálnější zubařina, než děláme v Brně. Patnáct let pracuji v Brně bez příspěvků od pojišťoven, a tak je to pro mě trochu taková výzva zkusit něco jiného, popisuje svoji motivaci MUDr. Kořínek. Jsme zaběhlí ve stejných kolejích a tohle byla nová výzva zkusit něco nového, dodává MUDr. Diviš.

■ **S čím si myslíte, že se budete muset v následujících měsících, možná i letech „poprat“?**

Zdejší prostředí moc neznáme, a tak přesně nevíme, co čekat. Předpokládáme ale, že bude potřeba výrazná a trpělivá edukace (vzdělávání) lidí a budeme se muset věnovat prevenci. Musíme pacienty naučit chodit k zubní hygieničce, což spousta lidí možná vůbec nikdy neřešila. Za nás je důležité klást důraz na změnu přístupu k preventivní péči a ne si nechat jenom trhat zuby. Ale i takové případy určitě budou, zejména po tak dlouhé pauze. Na to se musíme opravdu připravit.

V našich stávajících praxích už máme pacienty vychované, už nemají kazy a potíže. Našim cílem v Dukovanech bude ošetřit pacienty a naučit je starat se o své zuby tak, aby už u nich další potíže nebo nové trable nevznikaly.

TEXT A FOTO **Jiří Bezděk**

ČEZ pokračuje v přípravě nového jaderného zdroje

MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ VYDALO DNE 30. SRPNA SOUHLASNÉ STANOVISKO EIA PRO ZÁMĚR VÝSTAVBY NOVÝCH BLOKŮ V JADERNÉ ELEKTRÁRNĚ DUKOVANY

Posuzování vlivů na životní prostředí – EIA (Environmental Impact Assessment) je v České republice upraveno zákonem o posuzování vlivu na životní prostředí.
Smyslem procesu je zjistit, popsat a komplexně vyhodnotit vlivy posuzovaných záměrů a koncepcí na životní prostředí a veřejné zdraví ve všech rozhodujících souvislostech.
Cílem procesu je zmírnění nepříznivých vlivů realizace na životní prostředí.
Projekty posuzované v procesu EIA jsou například stavby, komunikace, výrobní haly, těžby nerostných surovin, provozy – nově budované, ale i jejich změny, tj. rozšiřování, změny technologií, zvýšení kapacity apod.

Souhlasné stanovisko Ministerstva životního prostředí ČR v rámci procesu EIA pro stavbu jednoho až dvou nových bloků v lokalitě Jaderné elektrárny Dukovany je dalším významným posunem v přípravě stavby. Společnost ČEZ aktuálně analyzuje stanovené podmínky a začne připravovat jejich plnění.

Kladné stanovisko EIA je pro společnost ČEZ zásadní pro další přípravu stavby v elektrárně Dukovany. Bez něj by nebylo možné pokračovat v rámci navazujících řízení a dalších přípravných pracích.

„Učinili jsme další významný krok v harmonogramu přípravy nového jaderného zdroje. Krok, na kterém jsme dlouho pracovali. Oznámení EIA jsme předali Ministerstvu životního prostředí ČR v červenci 2016 a účast v tomto procesu byla hodně náročná. Ministerstvu i zpracovatelům posudku jsme poskytli obrovské množství údajů, samozřejmě jsme se účastnili diskuzí i veřejných projednání a věřím, že jsme vše podrobně vysvětlili,“ konstatuje předseda představenstva a generální ředitel ČEZ Daniel Beneš.

Materiál EIA řeší i otázku zásobování nového jaderného zdroje vodou z přehrady Dalešice napájené řekou Jihlavou. Podle něj je, i při zohlednění nejhorších klimatických scénářů, možný souběžný provoz stávajících reaktorů a jednoho nového výrobního bloku s elektrickým výkonem 1200 MW.

Na přípravě stavby nových bloků nejprve v Dukovanech a následně i Temelíně pracuje v rámci společnosti ČEZ přibližně stočlenný tým odborníků. Ti ale zároveň poskytují služby i stávajícím elektrárnám a centrálním útvarům. Naopak v případě potřeby využívají i jejich kapacit.

„Oznámení EIA jsme předali Ministerstvu životního prostředí v červenci 2016 a na přípravě podkladů jsme pracovali několik měsíců. Máme zkušený a kvalifikovaný tým, přesto šlo a ještě půjde vzhledem k rozsahu projektu o obrovské množství práce,“ doplňuje člen představenstva ředitel divize jaderná energetika společnosti ČEZ Bohdan Zronek.

Se stávajícím provozem i připravovanými projekty dukovanská elektrárna průběžně seznamuje své okolí. Právě nedaleké obce a města podala v rámci posuzování vlivu stavby na životní prostředí řadu připomínek. S výsledky se představitelé municipalit i občané mohou seznámit přímo, případně během společných setkání, která se uskuteční ještě do konce letošního roku.

TEXT **Jiří Bezděk**
FOTO **Jan Sucharda**

Vizualizace nového jaderného zdroje na leteckém snímku

Vodní dílo Dalešice - zásobárna vody pro nový jaderný zdroj

Sdružení WiN Czech a WiN Korea: Memorandum o porozumnění

Zástupkyně sdružení Women in Nuclear Czech (WiN Czech) a Women in Nuclear Korea (WiN Korea) v červnu podepsaly memorandum o porozumění, zaměřené na budoucí spolupráci obou organizací. Na základě memoranda budou vzájemně spolupracovat v oblasti jaderných informačních aktivit.

Memorandum podepsaly předsedkyně obou sdružení – **Larisa Dubská za WiN Czech a Young-mi Nam za WiN Korea**. Po slavnostním podpisu následoval seminář.

„Byly jsme potěšeny, když nám korejské „ženy v jádře“ nabídly spolupráci. Můžeme tak čerpat z dlouholetých zkušeností WiN Korea, která má vynikající zázemí a jaderné znalosti v Jižní Koreji. Toto memorandum o porozumění považuji za velmi smysluplné, protože může být výchozím bodem pro aktivní spolupráci žen v jaderném sektoru v obou zemích,” řekla Larisa Dubská, předsedkyně WiN Czech.

„Bylo nám ctí podepsat memorandum o porozumění se sdružením WiN Czech. Organizace WiN Korea byla založena v roce 2000 a má 20 let zkušeností v oblasti jaderných informačních aktivit. Doufáme, že se nám v budoucnu podaří pomoci rozvíjet sdružení WiN Czech a také se od něj něčemu přiučit,“ řekla Young-mi Nam, předsedkyně WiN Korea.

V rámci memoranda budou obě organizace sdílet své zkušenosti, vyměňovat si informace a organizovat technické workshopy a semináře. Společným cílem je především posílení spolupráce mezi oběma zeměmi.
WiN Czech a WiN Korea jsou neziskové organizace, v nichž pracují expertky z oblastí jaderné energetiky, výzkumu, medicíny a zdravotnictví. Obě sdružení spadají pod nadnárodní skupinu Women in Nuclear (WiN Global) – globální síť s více než 35 000 členkami ze 120 zemí a mezinárodních organizací. WiN Korea byla založena v roce 2000 a dnes má téměř 600 členek po celé zemi. Členky jsou velmi aktivní ve vzdělávání veřejnosti a účastní se například i charitativních projektů.

O partnerství mezi Českou republikou a Jižní Koreou

Česká republika je významným strategickým partnerem Jižní Koreje v oblasti průmyslu, obchodu, výzkumu a vývoje. Státní společnost Korea Hydro & Nuclear Power (KHNP) také usiluje o účast na projektu výstavby nových jaderných bloků v České republice.

O společnosti KHNP

KHNP je státem vlastněná společnost s více než 40letou tradicí ve výstavbě a provozování jaderných a vodních elektráren. Jako jeden z lídrů jaderného energetického průmyslu ve světě spolupracuje na projektech a je spolehlivým dodavatelem jaderných technologií. Firma v současnosti provozuje 24 jaderných elektráren a dalších 9 buduje ve Spojených arabských emirátech a Koreji. Moderní reaktory generace III+ EU-APR a APR1000 nabízejí nejmodernější prvky pasivní bezpečnosti, ochranu v případě havárie velkého letadla a kybernetickou bezpečnost.

TEXT AF Power Agency
FOTO archiv

WiN. Woman in Nuclear. Ženy v jaderných oborech.

WiN je profesní sdružení žen, které pracují v jaderné oblasti a všude tam, kde se k mírovým účelům využívá energie z jádra a ionizujícího záření, nebo se o tyto obory zajímají. Smyslem aktivit „winek“ je přispívat k objektivnímu informování veřejnosti o jaderné energetice a využití ionizujícího záření a také prohlubovat vlastní znalosti a zkušenosti z různých jaderných oborů.

Informace o sdružení WiN na https://win-czech.webnode.cz a na FB profilu WiN Czech.

Členky WiN Czech a WiN Korea při setkání v ČR

Jak se žije sousedům: Horní Kounice

V loňském roce Horní Kounice oslavily 770 let od první písemné zmínky a také 130 let od založení Sboru dobrovolných hasičů. V této obci, odkud je na dohled Jaderná elektrárna Dukovany, bydlí tři sta obyvatel. V obci není mateřská škola, ani základní škola, děti dojíždějí nejčastěji do Vémyslic nebo do Višňového. Nechybí však obchod, hospoda, kulturní dům, fotbalové hřiště se zázemím, dětské hřiště a samozřejmě kostel. Právě pozdně románský kostel sv. Michaela, archanděla ze 13. století, je dominantou obce. Kousek od něj se nachází obecní úřad, hasičská zbrojnice s malým muzeem a Oranžové hřiště pro děti. Na návsi najdeme také poslední mlýnský kámen z Valova mlýna na Rokytné. Je to připomínka dávné slávy mlýnů, které se nacházely na řece Rokytné.

„Jsem rodák a mám naši obec moc rád, starostu dělám druhé volební období, předtím jsem byl místostarosta. Především jsem rád, že mě v tom podporuje rodina a že jsou tolerantní k mé práci,“ prozrazuje neuvolněný starosta Libor Procházka.

Každý měsíc jedna akce

Přesto, že jsou Horní Kounice menší obcí, o společenské akce tu není nouze. Pořádají je místní spolky společně s obcí. Starosta Procházka přede mě klade seznam na letošní rok. Začíná Tříkrálovou sbírkou, dětským maškarním karnevalem, pokračuje pálením čarodějnic, okrskovou soutěží v požárním sportu, spojenou se svěcením nového hasičského vozidla, nechybí dětský den, fotbalový turnaj. Na srpen naplánovali řízkobraní a ochutnávku piv a také noční závody v požárním sportu. Podzim zahajuje Michalská pouť, na říjen mají v plánu podzimní slavnosti a setkání seniorů. V listopadu pořádají myslivci tradiční poslední leč a poslední akcí je Mikulášská nadílka. Bývalý starosta pan Karbaš se promění v Mikuláše a zastupitelé v anděly a čerty.

Pečují o veřejná prostranství i o památky

Před třemi lety obec opravila boží muka a za tento počin se stala vítězem soutěže o nejlépe opravenou drobnou stavbu na jižní Moravě. Hornokounická boží muka jsou specifická svým trojbokým tvarem. Postupně také opravují kříže nejen v obci, ale i v okolí. Pustili se také do oprav a úprav památníku padlých, který se nachází na návsi. Velkou opravou prošel kulturní dům ze 70. let. Za přispění obce, ale především vlastních rukou si fotbalisté postavili u hřiště pergolu se zázemím.

Hasičské minimuzeum s koňskou stříkačkou

K aktivním spolkům patří zdejší hasiči. Podílejí se na organizaci masopustu, maškarních karnevalů, pořádají plesy, organizují výlety a zájezdy, pomáhají při přípravě dětských dnů a dalších akcí v obci. Před osmi lety otevřeli hasičské minimuzeum, které je součástí hasičské zbrojnice. Hlavním exponátem je koněspřežná stříkačka, zvaná koňka, na které hasiči odpracovali 650 hodin. **„Do základů ji rozebrali, vyčistili, opravili díly a ty, které bylo potřeba udělat nové, tak je vyrobili. To vše dělali ve svém volném čase,“** oceňuje starosta Procházka. Od roku 2012 mají také hasičské družstvo žen a společně s muži se zúčastňují závodů v požárním sportu.

Aktivní jsou také myslivci a rybáři

Tradice myslivosti se datuje od roku 1896, samotné sdružení myslivců vzniklo v roce 1963. V současné době činí výměra honitby 1010 ha. Místní rybáři jsou sdružení ve spolku od roku 1993. Starají se o rybník, který se nachází přímo v obci. Udržují také jeho okolí a pořádají rybářské dny. Pomáhají při organizaci akcí a přispívají též přípravou rybích specialit.

Mladí mají zájem o bydlení

V územním plánu má obec určené pozemky na výstavbu rodinných domů. A podle starosty mladí zájem mají. **„Jsme klidná obec a bydlení je tu levnější než ve městě. Do práce sice dojíždíme, ale to tak dneska bývá,“** uvažuje. Obecní byty jsou v současné době všechny obsazené. „Do budoucna budeme řešit další možnosti, jak poptávku po bydlení uspokojit.“

Hospodářský dvůr Alinkov

Nedaleko od obce se nachází zchátralý hospodářský dvůr Alinkov ze 16. století. Bylo to poměrné rozsáhlé sídlo novokřtěnců (zvaní též jako habáni). Podle dochovaného půdorysu zde byla jídelna, modlitebna a nemocniční pokoj se špitálem. V další budově se nacházela škola. Součástí areálu byla koželužská i keramická dílna a také mlýn, který pracoval až do poloviny 19. století. Před několika lety byl Alinkov prohlášen za kulturní památku. V plánu je zde vybudovat památník moravských novokřtěnců.

TEXT Eva Fruhwirtová
FOTO Eva Fruhwirtová a web obce

www.hornikounice.cz

Magdalena Kožená

MAGDALENA KOŽENÁ JE ČESKÁ MEZZOSOPRANISTKA PŮVODEM Z MORAVY, KTERÁ JE V SOUČASNÉ DOBĚ POVAŽOVÁNA ZA NAPROSTOU PĚVECKOU ŠPIČKU V CELOSVĚTOVÉM MĚŘÍTKU. S RODINOU ŽIJE V BERLÍNĚ, ZŮSTÁVÁ ALE VELKOU PATRIOTKOU. DOMA PRAVIDELNĚ KONCERTUJE, AKTIVNĚ SE V ČESKÉ REPUBLICE ANGAŽUJE PROSTŘEDNICTVÍM SVÉHO NADAČNÍHO FONDU VE PROSPĚCH ZÁKLADNÍCH UMĚLECKÝCH ŠKOL A I JEJÍ NAHRÁVACÍ SPOLEČNOST NESE JMÉNO BRNOFON.

Paní Magdaleno, dovolte mi rozhovor začít důvěrně: co právě prožíváte, co je u vás nového?
Právě jsem se vrátila z dovolené. Užívali jsme úplně klasickou rodinnou dovolenou v Chorvatsku: moře, sluníčko, zmrzlina, ryby... nikdo nikam nespěchal, ani neodlétal na zkoušky nebo na představení. Takže právě ještě prožívám příjemné prázdninové pocity. A nového? Právě teď mě čeká jedna úplně nová věc: francouzský skladatel Pascal Dusapin napsal pro bruselské divadlo La Monnaie operu „Macbeth Underworld“ na motivy Shakespearovy slavné hry a roli Lady Macbeth vytvořil přímo pro mě. Těším se na práci se skvělým režisérem inscenace, Francouzem Thomasem Jollym.

Váš manžel, celosvětově uznávaný dirigent Simon Rattle, byl v roce 1994 povýšen královnou Alžbětou na rytíře. Jak se cítíte v pozici „Lady Rattle“?
V anglické společnosti jsem regulérně „Lady“ a v tamním společenském kontextu mi to ani nepřijde nijak nepřípadné. Rozhodně si ale na toto oslovení nepotrpím. V krajinách, kde se tato tradice nepěstuje, mě tak titulují málokdy, většinou když jsme tam s manželem jako pár: Sir a Lady.

Jak lze skloubit náročnou profesi operní pěvkyně s rolí manželky a maminky tří dětí?
Tak tuto otázku dostávám hodně často. Moje odpověď se proměňuje s tím, jak děti rostou, nicméně to zásadní zůstává: od samého začátku jsme se s manželem dohodli, že v naší rodině nebudou děti vyrůstat s chůvami, že nebudou slýchat: „Tatínek dnes zase diriguje a maminka zpívá.“ Je těžké najít rovnováhu, máme ale to štěstí, že můžeme plánovat na řadu let dopředu a angažmá sladit tak, aby jeden z nás byl doma. Nebo jsem brávala děti na zájezdy velmi často s sebou. Chlapci už teď chodí do školy, tak se mnou jezdí malá Anežka. Někdy je to docela náročné a vyžaduje to hodně energie, ale pro mě je fungující rodina to nejdůležitější.

Vaše jméno je spojováno s prestižním festivalem 13 moravských měst Concentus Moraviae. Jak k tomuto spojení došlo?
Není tajemstvím, že mám srdečný vztah k Brnu a kraji okolo něho, kde jsou rozeseta překrásná festivalová města. Kromě toho je Concentus Moraviae festivalem s dokonale propracovanou dramaturgií; také tato stránka je mi velmi blízká. K přijetí nabídky stát se festivalovou patronkou přispěl i fakt, že jsem stála u zrodu festivalu: v rámci prvního ročníku v roce 1996 jsem na dvou koncertech za doprovodu souboru Musica Florea zpívala Bachovy árie. Dodnes pravidelně a velice ráda na festivalu vystupuji.

Jak odpočíváte, co vás baví?
Toho je hodně... baví mě být s rodinou, nejen na prázdninách, u moře, na horách nebo na safari, ale i jen tak doma, v Berlíně, když nikam nespěcháme a vyprávíme si, co každý z nás zažil, nebo vyjedu s dětmi na kolo, jdu se podívat na jejich fotbalový zápas... Ráda se také setkávám s přáteli, ale to se mi bohužel podaří méně často, než bych si přála. O to víc si taková setkání potom užívám. Ráda také chodím cvičit; je nezbytné, abych pro svou profesi byla fit duševně i fyzicky.

Náš časopis putuje do rukou čtenářů z energetického regionu Jaderné elektrárny Dukovany a Vodní elektrárny Dalešice. Rádi bychom tedy položili dotaz, jak vy osobně například vnímáte důležitost energetické soběstačnosti naší země.
Nejsem bohužel s problematikou energetického stavu naší země seznámena tak dobře, abych mohla vynášet soudy. Ale jako laikovi se mi představa energetické soběstačnosti zamlouvá, samozřejmě by se mi líbilo, kdybychom nebyli závislí na dodávkách energie z externích vzdálených zdrojů.

PTALA SE **Jana Štefánková**
FOTOGRAFIE **Julia Wesely a David Port**

Noční kostýmované prohlídky přiblížily návštěvníkům historii majitelů jaroměřického zámku

Ve vybrané dny se konaly po celý srpen netradiční noční prohlídky na zámku v Jaroměřicích nad Rokytnou.
Návštěvníci se přenesli do 17. a 18. století. U vstupu je přivítal sám majitel jaroměřického panství Gerhard z Questenberka s chotí. V další místnosti se seznámili s jejich synem a manželkou, kteří se podělili o svůj životní příběh. Jejich přičiněním vznikl v Jaroměřicích nad Rokytnou klášter servitů, dnes v těchto budovách najdeme faru. Snad nejznámějším majitelem zámku byl jejich syn, Jan Adam z Questenberka. Věnoval se umění a především hudbě. Dobře zpíval a hrál na loutnu. Nechal vybudovat zámecké divadlo a hojně podporoval zámecký sbor. Jeho služební museli buď umět zpívat nebo hrát na hudební nástroj. Návštěvníci se setkali také s Františkem Antonínem Míčou, který se narodil v Náměšti nad Oslavou, a byl komorníkem Jana Adama z Questenberka. Mimo to byl zdatným hudebníkem, a tak se stal kapelníkem a také upravovatelem hudebních děl. Hudba a práce se mu však stala osudnou. Zemřel na přepracování. Do historie však vstoupil jako autor první české opery s názvem O původu Jaroměřic. Poslední zastavení bylo v kuchyni, kde svérázná kuchařka prozradila, co panstvo jí, pije a jaké má kratochvíle.

TEXT A FOTO NA STRÁNCE **Eva Fruhwirtová**

Slovanská epopej z puzzle na zámku v Miroslavi

O návrat Slovanské epopeje do Moravského Krumlova se vedou dlouhá jednání. V nedaleké Miroslavi se proto rozhodli, že si vytvoří vlastní Epopej. Je to přesná kopie Muchových obrazů, s tím rozdílem, že jsou vytvořeny z malých dílků puzzle. A jak tento unikátní nápad vznikl? Když Miroslavští před čtyřmi lety přemýšleli nad expozicemi v nově opraveném miroslavském zámku, napadlo je, že by zde mohli vystavit obrazy poskládané z puzzle. **„Hledali jsme něco originálního, nechtěli jsme tam mít puzzle obrazy, které jsou sériově vyráběné a každý si je může pořídit,“** svěřuje se Anna Počarovská, rekordmanka ve skládání puzzle.
„**Nechali jsme si tedy puzzle Epopej vyrobit na zakázku, má 163 tisíc dílků. Všech dvacet obrazů Epopeje skládalo 266 lidí čtyři měsíce,“** potvrzuje. Za tento výkon jsou zapsaní v české knize rekordů a dokonce se pyšní certifikátem světový unikát. **„Protože Epopej v tomto formátu nikde neuvidíte a nekoupíte. Jediná na světě je u nás v Miroslavi na zámku,“** říká Anna Počarovská a zároveň zve na prohlídku.

Vzhůru na ivančickou věž

Od července si mohou zájemci vyšlápnout 140 schodů na věž kostela Nanebevzetí Panny Marie v Ivančicích. Ve výšce třiceti metrů se nachází ochoz, ze kterého je krásný výhled na město i okolí. A pohled shora opravdu stojí za tu námahu.
Kdyby stavby mohly promlouvat, tak by nám ivančická věž pověděla příběhy už od 13. století. Koncem 19. století hrozilo věži zřícení. Odklonila se o 14 cm a vypadalo to s ní opravdu špatně. Ivančičtí však ve dne v noci pracovali na výměně základového zdiva a věž zachránili. Při výstupu na věž projdete i přes byt věžníka. Tím posledním byl Ignác Psota, který zde bydlel do roku 1928 se svou rodinou i drobným zvířectvem. Když byt ve věži zrušili, přestěhovali se jinam, ale pan Ignác chodil zvonit stále. Po jeho smrti řemeslo převzali jeho synové. V roce 1946 je vystřídal elektromotor. Své příběhy mají i zvony a věžní hodiny. A o nich vám povypráví průvodci.
Více informací se dozvíte v Kulturním informačním centru Ivančice.

V Dobřínsku mají ptačí zahradu

Zahrada, která je pro děti i pro ptáky. Právě takovou mají v Dobřínsku u mateřské školy. Začali ji budovat rodiče dětí společně s týmem pracovníků mateřské školy před třemi lety a neustále ji vylepšují. Na stezce z akátových polen různé výšky a šířky si děti procvičují motoriku, na pocitovém chodníčku z přírodních materiálů prověřují tvrdost a další vlastnosti. Oblíbené jsou také dřevěné věže, které děti rády prolézají. Dekorace do zahrady si děti vytvářejí samy. Výjimkou jsou dřevěné sochy ptáků, ty pro ně udělal řezbář Tondl z Hlubokých Mašůvek.

Právě ptáci stojí v popředí zájmu. Mateřská škola totiž dlouhodobě spolupracuje s Českou ornitologickou společností. Děti vyrábějí pro ptáky budky, krmítka, pítka a pro dravce berličky. Ty pak používají na školní zahradě, ale také je rozdávají do jiných školek, nebo si je berou domů na své zahrady. **„I ptáci potřebují pít, ale protože je velké sucho, tak mají omezený výběr, proto jim pomáháme tím, že vyrábíme pítka a jezírka,“** vysvětluje Michaela Mrázová, která absolvovala ornitologické vzdělávání. Pochvaluje si velkou podporu od obce. **„Ochraně životního prostředí se učí nejen děti ve školce, ale také v blízkém okolí. Spolupracujeme s mateřskou školkou v Jamolicích a chceme tyto aktivity rozšířit dál.“**

V Dobřínsku mají plán vybudovat rorýsí školku. Jsou to velmi vzácní ptáci. **„Nikdy nespí. Když létají, tak jim funguje polovina mozku, ta druhá odpočívá. A pak se to vystřídá,“** vysvětluje Michaela Mrázová. Česká ornitologická společnost nahrála na web rorýsí zvuky, ty se dají stáhnout. **„Pak už jen stačí založit budky a začít je svolávat. Trvá to tak dva, tři roky, než rorýsi zahnízdí,“** potvrzuje. Děti pomáhají ptákům a ptáci dětem. Jsou součástí vzdělávání a během dne jim „nosí“ úkoly, které děti plní. A pokud nevíte, jací ptáci vám létají na zahradě, nebo posedávají na stromě, zeptejte se dětí v Dobřínsku. Ty totiž poznají ptáky i jen podle siluety.

TEXT A FOTO NA STRÁNCE **Eva Fruhwirtová**

Vodácké muzeum v Třebíči

Vodácké muzeum v Třebíči je ukryto ve staré hale v židovské čtvrti. Bývá otevřeno jen při zvláštních příležitostech. A při jedné z nich mě provedl Václav Táborský, bývalý pracovník Jaderné elektrárny Dukovany a celoživotní vodácký skaut. Když má volno, pomáhá duchovnímu otci tohoto muzea Zdeňku Dvořákovi. Spolu s dalšími kamarády opravují, co je potřeba – prostory muzea, ale i lodě a další exponáty. **„Nejprve se k nám dostaly dřevěné lodě z 50. let z Moravských Budějovic. A pak přibyly naše staré lodě, na kterých se přestalo jezdit. Bylo nám líto je vyhodit, a tak je Zdeněk Dvořák schoval ve své stodole,“** vzpomíná na začátky Václav Táborský. Jenže exponátů přibývalo, a tak hledali nové místo. Našli je před čtyřmi lety. Kromě lodí tak mohou shromažďovat vše kolem turistiky. Na své si zde přijdou trampové, turisté, cyklisté, ale i lyžaři. Vedle lodí totiž můžete v muzeu obdivovat desítky batohů, jistě mezi nimi najdete ten, který jste nosili nebo nosíte, ale také různé druhy lyží. K vidění jsou také stany, tábornické pomůcky jako jsou vařiče a ešusy. Hodně věcí posbírali skauti doma, ale spoustu věcí jim nosí lidé z půd a ze sklepů.

Lodě se dřív vyráběly doma, nejdřív ze dřeva a pak z laminátu Mezi skvosty patří rozestavěná loď z roku 1949. Tu si stavěli skauti ve Znojmě, ale protože byli rozpuštěni, tak loď zůstala nedodělaná. Jeden z nich, Alois Pučalík, založil vodní skauty v Třebíči. **„Před devíti lety jel do Znojma a na půdě našel tuto krasavici. Dnes by to už nikdo nestavěl, je to hodně práce,“** vypráví Václav Táborský a dodává, že tyto tzv. žebrovky se používaly do 50. let, pak je nahradil laminát. V jedné z lodí je takový zvláštní lodní pytel. „Ten je z gumové boty, která byla součástí protichemického obleku. Tak se řešilo to, když nebyly k sehnání lodní pytle,“ vysvětluje. O kousek dál jsou kopyta na lodě. Podle forem se totiž vyráběly z laminátu lodě doma. **„Zevnitř je to hladké, zvenku hrubé, takže se tam dal laminát, vylepilo se to, až to uschlo, tak jsme to rozšroubovali. Z tohoto kopyta je na čtyřicet lodí. Z dvaceti kilogramů lepidla a trochu laminátu se udělala loď, která jinak stála 10 000 Kč,“** popisuje pan Václav.

V současné době mají vodní skauti pět oddílů, dvě klubovny a loděnici na Polance v Třebíči. Pokud byste chtěli vodácké muzeum navštívit, je potřeba se objednat na adrese: **vodacitrebic@seznam.cz**.

„Forrest Gump“ z JE Dukovany

Štěpán Dvořák je 34letý ultramaratonec a extrémní sportovec z Třebíče. Pracuje na 30 km vzdálené Jaderné elektrárně Dukovany jako hasič, kde má starosti chemickou službu. Většina místních ho potkává na silnici, když běhá po práci domů. Na jaře letošního roku přeběhl od východu na západ celé bývalé Československo. Trať jeho běhu byla dlouhá 1 035 km.

Štěpáne, jaké bylo tvoje letošní léto?
Letošní léto bylo pro mě hodně monotónní. Protože jsem kvůli nedostatku času odložil cyklistickou i plaveckou výzvu na příští rok, tak mně zůstalo jen běhání. Od posledního týdne v červnu, kdy jsem byl na kurzu v Brně, jsem průměrně každý druhý den běhal trasy kolem 40 km. Hned na začátku letních prázdnin mi začala dovolená, kterou jsem strávil na Slovensku, kde jsem každý den běhal po národních parcích Vysoké Tatry, Nízké Tatry, Slovenský ráj a v Polsku po národním parku Pieniny. Po návratu mě opět čekala práce, ze které z každé směny běhám 30 km zpátky domů. K tomu jsem si na konci poslední směny přidal třikrát po sobě 100 km dlouhou trať vedoucí z Moravského Krumlova údolím řeky Rokytné, Oslavy nebo Jihlavy. Protože jsem všechny tyto dlouhé běhy natáčel a pořizoval při nich fotky, většinou jsem celý druhý den strávil zpracováváním těchto záznamů a psaním článku. Až teprve v polovině srpna jsem se trochu zastavil.

Mohl by ses ohlédnout za svým extrémním výkonem na jaře – přeběh Česka a Slovenska? Jak to s odstupem času hodnotíš a kdy byla ta nejtěžší chvíle, kterou jsi zažil?
Ačkoli už jsou to prakticky čtyři měsíce, co jsem za deset dnů přeběhl non-stop celé Slovensko i Česko z východu na západ, tak se můj pohled na tento výkon nijak nezměnil. Jako nejtěžší chvíle považuji první dvě noci, kdy mírně mrzlo a já jsem byl přehřátý a spálený z celodenního běhu na ostrém slunci. Tělo mě hořelo, a i když jsem byl strašně ospalý, tak jsem plánovanou hodinu a půl skoro vůbec nespal. Měl jsem na sobě oblečení do silných mrazů, a i přesto mně byla strašná zima při teplotách kolem nuly. Od třetího dne si tělo zvyklo a už to bylo výrazně lepší. Pak už jsem zažíval jen krátkodobé krize, které vždy po pár hodinách odezněly. Šestou noc, když jsem běžel z Brna do Třebíče, jsem se zastavil v Jaderné elektrárně Dukovany, kde pracuji jako hasič. Tam mi připravili občerstvení a sprchu, ale také novináře, a ačkoli bylo po půlnoci, tak i překvapivě i velkou skupinu lidí. Po přivítání si se mnou všichni povídali a po občerstvení mě pak doprovodili nad ránem až do Dalešic. Byla to jedna z nejpříjemnějších zastávek na celé trase.

Co tě čeká v následujícím období?
Budou to dva opravdu těžké závody. Ten nejnáročnější závod mě čeká na konci září v Řecku, kde poběžím 246 km dlouhý Spartathlon z Athén do Sparty. Jedná se o nejznámější ultramaraton na světě, na který jsem se musel předem kvalifikovat a pak ještě projít losováním.
Nelehký závod mě čeká v prosinci, kdy se v okolí Prahy poběží Pražská stovka. Tento závod je unikátní tím, že každý rok je naprosto jiná trať, která vede terénem a její délka se pohybuje od 100 do 199 km. Takže do poslední chvíle nikdo neví, co si na nás organizátor Olaf Čihák zase přichystal a jestli třeba nenapadne den před závodem metr sněhu.
Tak mi držte palce, abych to zvládl se ctí.

Palce ti budeme držet nejen všichni z elektrárny, ale jistě i mnozí čtenáři Zpravodaje. Tak, ať ti to nejen běhá...

TEXT **Jana Štefánková**
FOTO **archiv Š. Dvořáka a J. Sucharda**

Kulturní léto s podporou Skupiny ČEZ

Letošní prázdniny a dny dovolených byly plné sluníčka, pohody a dobré nálady. K tomu jistě nemalou měrou přispěla široká nabídka kulturních akcí, které i v letošním roce podpořila Skupina ČEZ, Jaderná elektrárna Dukovany.

Skupina ČEZ podporuje různými formami (Nadace ČEZ, reklamní sponzoring ap.) rozvoj regionu v okolí Jaderné elektrárny Dukovany - životní prostředí, obnova památek, společenský, sportovní a kulturní život, charitativní akce aj.
Letní akce v regionu JE Dukovany byly letos podpořeny celkovou částkou tři miliony korun.

Byly to akce regionálního rozměru, jako například tradiční hody, poutě či posvícení, ale také projekty s mezinárodním přesahem jako například festival Petra Dvorského v Jaroměřicích nebo Folkové prázdniny v Náměšti.
Již červen se nesl ve znamení kvalitní hudby při mezinárodním festivalu 13 moravských měst „Concentus Moraviae“, který pravidelně v tomto čase oživuje významné kulturní památky na Vysočině a jižní Moravě.
Začátkem července jsme oslavili svátek našich patronů Cyrila a Metoděje na Velehradě koncertem lidí dobré vůle a poutní mší svatou.
Do Jihlavy na Vysočinafest jsme se jeli pobavit, ale také pomoci charitativním šlapáním onkologicky nemocným dětem v ČR a Centru křesťanské pomoci při stavbě nového azylového domu v Jihlavě.
Přelom prázdninových měsíců se nesl v duchu festivalu Folkové prázdniny v Náměšti a festivalu Petra Dvorského v Jaroměřicích.
Druhá polovina srpna patřila Letnímu autokinu pod věžemi JE Dukovany. Promítané filmy přitáhly rekordní množství návštěvníků. Srpen také přinesl výjimečné kulturní zážitky v rámci Moravskobudějovického kulturního léta.
Malé školáky jistě na začátku školního roku rozveselil v pořadí poslední festival s názvem „Malý festival LOUTKY“ , který se uskutečnil 5.–8. září. Dvacet divadelních souborů z celé České republiky odehrálo na čtyři desítky představení v malých obcích i větších městech na Moravskokrumlovsku, Brněnsku, Znojemsku a Třebíčsku.

TEXT **Jana Štefánková**
FOTO **archiv ČEZ**

Folkové prázdniny

Vysočinafest

Autokino pod věžemi

Festival Petra Dvorského

Hasičské muzeum v Oslavanech

Stříkačka z 19.století

Expozice hasičské techniky, vybavení, ale i historie hasičů z Oslavan a okolí se nachází od roku 2002 v přízemí jižního křídla oslavanského zámku. Jedním ze zakladatelů byl Stanislav Kališ, pozdější správce muzea. Motivace k založení muzea byla velmi prostá – staré věci už nebylo kam dávat. Začátky byly složité. Ve svém vlastním volnu dobrovolní hasiči opravovali nejen poskytnuté prostory, ale také renovovali exponáty. Ty pak rozložili, převezli do zrekonstruovaného přízemí, a tam zase složili. Jinak by se tam s nimi nedostali. Krátce po otevření muzea bylo dokonce vyloupeno. Mezi ukradenými předměty byla stará kronika hasičského sboru v Oslavanech, který byl založen v roce 1895, hasičské přilby s chocholem a zdobené českými granáty i nejstarší mosazná proudnice. Muzeum se stále rozšiřuje, členové Sboru dobrovolných hasičů Oslavany spolupracují se sběrateli, kteří jim zapůjčují různé exponáty.

■ Nejvzácnějším exponátem je ručně tažená stříkačka z počátku 19. století

V první části muzea jsou k vidění ručně tažené a ručně obsluhované stříkačky z počátku 20. století a také tzv. koňky, tedy koňmi tažené stříkačky. „Všechny jsou plně funkční," potvrzuje průvodkyně Andrea Králíčková a dodává: „Městu Oslavany patří jedna koňka, která je z dílny brněnské firmy Hiller. Původně se zabývali výrobou zvonů a pak kočárů. Právě na jejich podvozky pak montovali stříkačky. Ostatní koňky jsou zapůjčené z okolí." Koňmi tažené stříkačky dosahovaly rychlosti až 30 km/hod a neměly žádná výstražná zařízení, aby neplašily koně. Nejcennějším a nejstarším exponátem je ručně tažená stříkačka z roku 1802. Ta je dokonce třetí nejstarší dochovanou stříkačkou v celé České republice. Podle erbu, který je na ní namalovaný, se usuzuje, že patřila textilní továrně rodu Thun-Hohensteinů. Do Oslavan se dostala ve velmi špatném stavu. Místní kolář Václav Coufal doplnil chybějící části, zejména obě přední kola. Na konzervaci tohoto unikátu spotřebovali dva kilogramy včelího vosku, který jim doporučili odborníci. A aby byl přehled stříkaček ucelený, nechybí ani ty motorové. Ty byly převážně v závěsu za vozidly typu Tatra 805, Avia A30 nebo Praga PV3S.

■ Nezapomněli ani na hasiče ze zahraničí

Nechybí zde ani vitríny s hasičskými poháry ze soutěží a upomínkové předměty od hasičských sborů. Část je také věnovaná hasičům z partnerského města Schkeuditz v Německu, kteří Oslavany pravidelně navštěvují. Zajímavostí jsou hasičské helmy z Ameriky a Kanady. Zahraniční přesah reprezentují vitríny s vystavenými hasičskými modely aut z různých koutů světa. Pro představu je tu dokonce model techniky, kterou používají v afrických státech. Další místnost je věnovaná hasičským uniformám, medailím, odznakům a dobovým fotografiím.

■ Sbírka mapuje vývoj techniky i vybavení

Návštěvníci v muzeu uvidí i přenosná benzínová čerpadla od poloviny 20. století po současnost. Mohou se podívat na různé druhy a typy kyslíkových masek a také na koutek první pomoci i bezpečnostní obleky hasičů. Nechybí ani sací koše, pračka na hadice, proudnice, sekyry a spousty dalšího nezbytného vybavení sboru. Pozornost jistě upoutá místnost s hasičskými přístroji nejrůznějších druhů, tvarů, velikostí i náplní. Zájemci se mohou na nástěnkách začíst do historie vývoje hasičské techniky i hasičských uniforem. Informace jsou přehledně zpracované a pro lepší představu pomáhají obrázky a fotografie.

TEXT A FOTO **Eva Fruhwirtová**

OTEVÍRACÍ DOBA:
květen, červen, září vždy o víkendech a o svátcích: 9.00–17.00 hod.
červenec, srpen: úterý–neděle 9.00–17.00 hod. (poslední prohlídka je v 16 hod.)

Soutěžte s námi

Vodní elektrárna Slapy byla první velkou stavbou vltavské kaskády po II. světové válce. Jezero o obsahu 270 mil. m^3 je vytvořeno betonovou gravitační hrází o výšce 65 m. Přehradní jezero o ploše 14 km^2 a délce 44 km dosahuje k vývaru elektrárny Kamýk. Velká akumulační nádrž má nejen energetický význam, ale umožňuje i dlouhodobou regulaci vodního režimu ve Vltavě. Je též oblíbeným letním rekreačním územím pro obyvatele... **viz tajenku**.
Plně automatizovaná elektrárna vyrábí špičkovou elektrickou energii a podílí se na řízení výkonové bilance celostátní energetické soustavy. Na plný výkon je schopna najet za 136 vteřin. Z centrálního dispečinku ve Štěchovicích se dle potřeby celostátní energetické soustavy dálkově reguluje výkon slapské elektrárny. Kolísání odtoku z elektrárny Slapy vyrovnává nádrž ve Štěchovicích spolu s nádrží ve Vraném.

VÝHERCI Z MINULÉHO ČÍSLA správná tajenka: **plavbu po jezeře**

- Helena Horáková
- Dana Čermáková
- Jaroslav Borůvka
- Jiří Weiser
- Jarmila Brázdová

Tajenku posílejte mailem na adresu zpravodajedu@cez.cz nebo na korespondenčním lístku na adresu JAS, Sokolská 368, 675 55 Hrotovice do 10. listopadu 2019. K účasti v losování je nutné uvést poštovní adresu pro zaslání případné výhry.
Po provedeném losování jsou jména, adresy a e-maily vymazány.

1. Víte, kolik má Česká republika po letošních volbách poslanců v Evropském parlamentu?
H 21 **N** 27 **P** 28

2. Ve kterém vědním oboru se neuděluje Nobelova cena?
RA Fyzika **AŠ** Fyziologie **LA** Matematika

3. Kolik olympijských medailí získal plavec Michael Phelps?
Í 21 **H** 27 **V** 28

4. Který francouzský malíř je autorem obrazů „Snídaně veslařů“, „Koupající se dívky s krabem“ a „Anemonky“?
NÍ Auguste Renoir **ME** Paul Gauguin **Y** Claude Monet

5. Japonský hovězí vývar s nudlemi a malými kousky masa a zeleniny se nazývá
H Ramen **A** Onigiri **T** Katakuri

6. Který současný stát leží na území historické Besarábie?
OK Kazachstán **OM** Moldavsko **RO** Kyrgyzstán

7. Strachem z čeho trpí člověk stižený dromofobií?
PO Z velbloudů **ĚS** Z ulice **OZ** temnoty

8. Která americká zpěvačka vydala studiová alba „Red“, „1989“ a „Reputation“?
LE Katy Perry **LÍ** Ariana Grande **TA** Taylor Swift

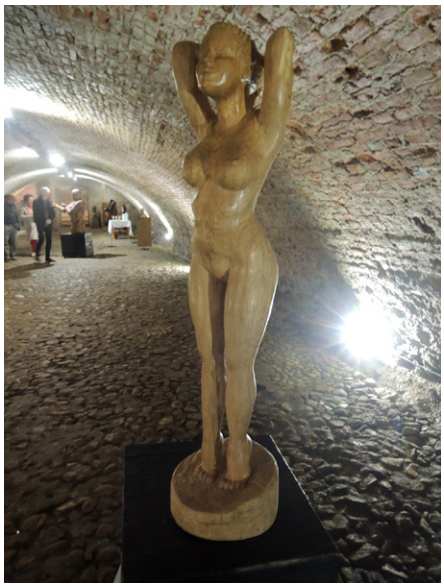

Ženskou figuru, tedy akt vytesaný z dubu, sochařka Hana Čertková nazvala Odevzdání.

Akty se chladily v ledovně

Neobvyklou výstavní síní s expozicí soch znojemské sochařky Hany Čertkové se letos v létě stala bývalá ledovna v bývalém statku nad bazilikou sv. Prokopa v Třebíči. Zámecká ledovna s nízko zaklenutým stropem v minulosti sloužila jako ryze užitková prostora k uchovávání ledu, využívaného k chlazení potravin. Výstava znojemské umělkyně byla prvním pokusem, testujícím tuto sugestivní prostoru jako novodobou výstavní síň.
Ledování bývalo vítanou pracovní příležitostí všem sezonním dělníkům. V Třebíči se až do druhé poloviny 20. století vozil led z řeky Jihlavy do dvou velkých lednic třebíčského pivovaru. Ledem se plnila také lednice třebíčského zámku, určená k uchovávání masa a zvěřiny pro zámeckou kuchyni. Ledovna třebíčského zámku (najdete ji vpravo do cesty do bývalého statku, několik desítek metrů nad bazilikou) je podzemní stavba čtyřicet metrů dlouhá, postavená z plných pálených cihel a kamene. Její stropy mají valenou klenbu 300 mm silnou. Návštěvník, mířící za výstavou sochařky Čertkové, mohl využít vstupů z ulice Nad Zámkem i ze zámeckého příkopu.
Hana Čertková je sochařka figuralistka. V jejích dílech poznáte více či méně zřejmou lidskou figuru nebo alespoň hlavu. Některý divák mohl být u spodního či horního vstupu na výstavu sice poněkud zaskočen jen náznaky ženského trupu ve skleněných kreacích autorky. Celkově ho ale jistě k bystrému vnímání vystavených děl naladil báječný chládek, který ho přivítal v neobvyklé výstavní místnosti. V objetí chladivého vzduchu galerie pak prostoře odpustil i svažitost a neobvyklou nerovnost podlahy, tvořené říčními oblázky. Výstava byla volně přístupná a v ní panující příjemný chlad si v zápisech do knihy návštěv v tropických dnech letošního léta pochvalovali mnozí návštěvníci.

TEXT **Arnošt Pacola**

Inzerovat mohou soukromé osoby, živnostníci a firmy, mající svoji provozovnu ve dvacetikilometrovém pásmu okolo elektrárny.

Cena inzerátu
- 1/16 strany – 250 Kč vč. DPH
- 2/16 strany – 500 Kč vč. DPH

Zájemce o inzerci zašle objednávku s uvedením názvu a sídla firmy, IČ, příp. DIČ, buď mailem na adresu: jas@jas-hrotovice.com nebo písemně na adresu: JAS, Sokolská 368, 675 55 Hrotovice.

Vydavatel neodpovídá za kvalitu inzerovaných výrobků a služeb.

AUTO-JF s.r.o.
Medlice 20
671 40 Tavíkovice
AUTOCENTRUM ČERNÝ
Tel.: 736 624 955
www.autocentrumcerny.cz
Přestavby vozů LPG
Geometrie, diagnostika
Výměny olejů
automat. převodovek

specializovaný servis LPG, Dacia, Renault, Škoda

Lesnictví a péče o stromy
Adamera s.r.o.

- arboristika, ošetření stromů
- řez ovocných a okrasných dřevin
- riziková, klasická těžba stromů
- odstranění pařezů frézováním
- likvidace větví štěpkováním
- práce se speciální pásovou plošinou – dosah 18 m
- stříhání živých plotů
- svahové sečení, mulčování trávy
- prodej dřevních štěpků

671 38 Višňové 182
tel.: 606 532 184
e-mail: adamera.sro@seznam.cz
www.adamera.cz

SEDLÁŘSTVÍ
- Oskar Tylč

Postroje na koně, nové i opravy.
● Opasky ● Obojky ● Další práce a opravy z kůže.

Vše klasická ruční práce. 50letá praxe a kvalita

Oskar Tylč
Polánka 1705, 672 01 Mor. Krumlov
E-mail: sedlarstvi-tylc@email.cz
tel.: 604 283 018

Kácení stromů
v omezených prostorech
Zdravotní řezy
vzrostlých stromů
Péče o památné stromy
mobil 608 717 245
Martin Uhlíř, Lipová 1315, Rosice
www.tree-climbing.cz

PRODEJ
lomového
štípaného kamene
na dlažby, obklady a zídky.
HRADSTOM s.r.o.
Újezd u Rosic
(směr Stanoviště)
tel.: 731 028 568
703 653 109

ELEKTRO
Palát Miroslav
Sokolská 548, Hrotovice
- oprava převíjení motorů
- oprava vod. čerpadel
- oprava ručního nářadí
- oprava el. spotřebičů

Tel.: 603 833 619
Pracovní doba:
po-pá 8 -17, so 9 -13

- Silikonové těsnění oken a dveří - plastových i dřevěných
- Žaluzie horizontální i vertikální
- Sítě proti hmyzu, síťové dveře
- Veškeré opravy

Dodá a namontuje
Ivo Pavlík
675 56 Dukovany 221
tel.: 602 719 156

Milí školáci a studenti

ZKUSTE S NÁMI VYŘEŠIT HÁDANKY A KVÍZY A ZÍSKEJTE CENY

Zpravodaj vám přináší další soutěž, kterou pro vás tradičně připravilo brněnské vydavatelství KIRA. Svoje odpovědi **(alespoň dvě musí být správné)** posílejte na korespondenčním lístku nebo pohlednici do 10. listopadu 2019 na adresu: JAS, Sokolská 368, 675 55 Hrotovice nebo na e-mail: zpravodajedu@cez.cz. **Uveďte školu a třídu, kterou navštěvujete.**

K účasti v losování je nutné uvést poštovní adresu pro zaslání případné výhry. Po provedeném losování jsou jména, adresy a e-maily vymazány.

Výherci z minulého čísla

- Šárka Vojtíšková
- Ondrášek Šíma
- Matyáš Paleček
- Pavla Pánková
- Simona Molíková

DVA BRATŘI

Barevná políčka ukrývají jména dvou oblíbených herců (a zpěváků), kteří si zahráli role bratrů v české pohádce.

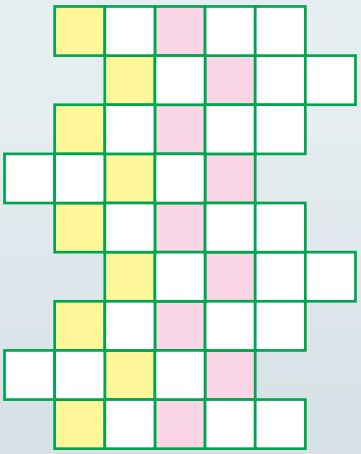

1 Stále existovat.
2 Kolem.
3 Věž na pobřeží k orientaci lodí.
4 Brát bez dovolení (loupit).
5 Mládě psa.
6 Vodní pták.
7 První měsíc v roce.
8 Travnaté pozemky.
9 Dravý pták.

KAPELA

Přiřaďte ke každému muzikantovi nástroj, který mu patří, a získáte jméno jedné z nejúspěšnějších českých rockových kapel současnosti.

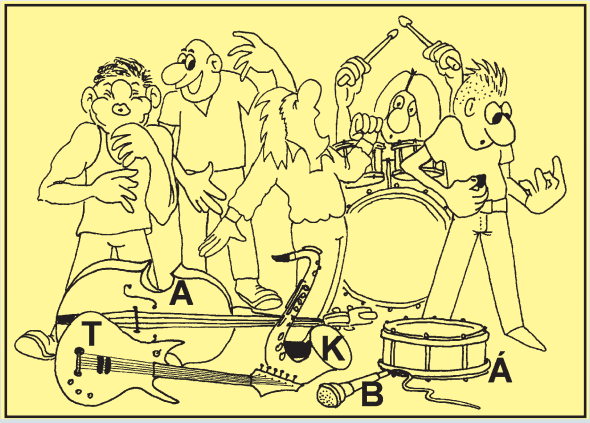

SILUETY

Pozor, závody začínají, bylo odstartováno! A my se ptáme: Která silueta patří sprinterovi – olympijskému vítězi v běhu na 100 metrů?

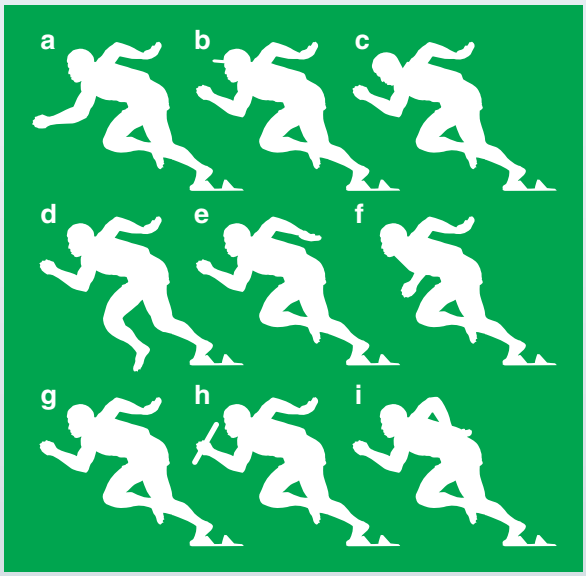

ZPĚVAČKY

Ze všech písmen sestavte jména dvou populárních zpěvaček, jedné britské (začíná písmenem R) a jedné americké (A). Postupovat můžete jen po spojnicích, na písmena se můžete vracet.

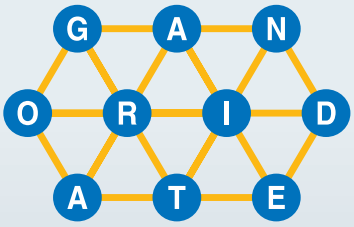

____ ____

_____ _____

PŘIPRAVILO VYDAVATELSTVÍ KIRA BRNO

SUDOKU

Do každého políčka vepište číslici od 1 do 4. V žádném řádku, sloupci ani ohraničené oblasti se čísla nesmějí opakovat. V levém sudoku musí modrá políčka obsahovat lichá čísla. V pravém sudoku se čísla nesmějí opakovat ani na obou vyznačených úhlopříčkách.

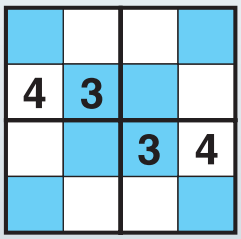

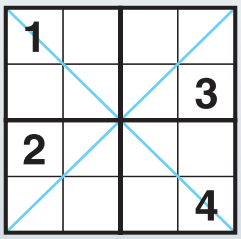

Petra Kvitová
profesionální tenistka,
dvojnásobná
wimbledonská vítězka

Bez EPP už nedám ani ránu

Moje body pomáhají tam, kde si vyberu.
Stáhněte si EPPku a pomáhejte také.

Ať už s telefonem běháte, jezdíte na kole nebo chodíte na procházky, každá aktivita znamená body pro vámi vybraný projekt, který **Nadace ČEZ** finančně podpoří.

#pomahejpohybem

NADACE ČEZ

SKUPINA ČEZ